

Üçlü Birlik

DOUG BATCHELOR

The Trinity
Turkish translation

Telif hakkı © 2009, 2024
yazan Doug Batchelor

Tüm hakları Saklıdır.

Yayınlayan:
Amazing Facts International
P.O. Box 1058
Roseville, CA 95746-8058
800-538-7275

www.AmazingFacts.org
www.AmazingFactsTürkiye.com

ÜÇLÜ BİRLİK:

KUTSAL KİTAP'A UYGUN MU?

Doug Batchelor

İçindekiler

1. EN YÜKSEK KONU	2
2. BÜYÜK BİR SORUN	4
3. SADECE İSA MI?	6
4. İSA TAM ANLAMıyla TANRI MIDIR?	9
5. DÜŞMANLARI BİLİYORDU	13
6. ORTA ÇAĞ HATASI MI?	14
7. TEK TANRI, ÜÇ ŞAHİS	17
8. BİRLİK Mİ, ÇOKLUK MU?	20
9. TANRI DOĞADA KENDİNİ GÖSTERMİŞTİR	22
10. YANLIŞ ANLAŞILMANIN KAYNAĞI	24
11. KİM KİMDEN DAHA ÜSTÜN?	25
12. BİR DOST MU YOKSA GÜÇ MÜ?	27
13. GOLGOTA'DA SEVGİ	31
14. ÜÇLÜ BİRLİK'TE BİR KOPMA	32
15. SONUÇ OLARAK	33

Şaşırtıcı Bir Gerçek: *Bilim bize ışığın üç ana ışın ya da dalga boyu grubundan oluştuğunu söyler. Birbirlerinden açıkça farklı olan bu ışın gruplarından hiçbiri diğerleri olmadan ışık var olamaz. Her bir ışının kendi ayrı işlevi vardır. Birincisi ortaya çıkar, ikincisi aydınlatır ve üçüncüsü tamamlar. Genellikle görünmez ışık olarak adlandırılan ilk ışın ne görülür ne de hissedilir. İkincisi hem görülür hem de hissedilir. Üçüncüsü görülmez ama ısı olarak hissedilir.*

Işık gibi, "Tek Tanrımız" da Baba, Oğul ve Kutsal Ruh'un üç ayrı kişiliğinde açığa çıkar. "Şöyle ki, tanıklık edenler üçtür: Ruh, su ve kan. Bunların üçü de uyum içindedir" (1. Yuhanna 5:7).

1 EN YÜKSEK KONU

Çok az doktrinsel konu Hıristiyanlar arasında üçleme konusundan daha hararetli tartışmalara neden olmuştur. Kiliseler bölünmüş ve hatta Tanrı'nın doğasını çevreleyen meseleler sebebiyle savaşlar yapılmıştır.

Tanrı'nın doğası hakkındaki akıl karışıklığı yeni değildir. Yaratılıştan bu yana insanoğlu gayretle O'nu anlamaya ve açıklamaya çalışmıştır. Eyüp kitabında Zofar, her insan yüreğinin çılgınlığını dile getirerek şöyle der: "Tanrı'nın derin sırlarını anlayabilir misin? Her Şeye Gücü Yeten'in sınırlarına ulaşabilir misin? Onlar gökler kadar yüksektir, ne yapabilirsin? Ölüler diyarından derindir, nasıl anlayabilirsin?" (Eyüp 11:7, 8).

John Wesley şöyle ekler: "Bana bir insanı kavrayabilen bir solucan getirin, ben de size üçlü Tanrı'yı kavrayabilen bir insan göstereyim!"

Tanrıyı araştırma konusunun benzeri yoktur; herhangi bir ölümlünün yaklaştırmaya ya da düşünmeye teşebbüs edebileceği en yüksek konudur. Tanrı Kendisini sonsuz ve nihai güç, varlık ve bilgi olarak tanımladığı için, bu çalışma alanı diğerlerinden daha derin, daha geniş ve daha kapsayıcıdır.

"Çünkü gökler nasıl yeryüzünden yüksekse, yollarım da sizin yollarınızdan, düşüncelerim düşüncelerinizden yüksektir" (Yeşaya 55:9). Sonlu insan akli sonsuz Tanrı hakkındaki her şeyi asla tam olarak anlayamayacaktır, tıpkı bizim zayıf

bacaklarımızla yıldızlara zıplayamayacağımız gibi. Dolayısıyla, O'nun kişiliğini örten bu gizeme büyük bir saygı ve derin bir alçakgönüllülükle yaklaşmamız gerekir. Musa'nın Tanrı'nın huzuruna çıktığında yaptığı gibi, biz de ayakkabılarımızı çıkarmalıyız, "çünkü bastığın yer kutsal topraktır" (Mısır'dan Çıkış 3:5). Önceden tasarlanmış fikirlerimizi, görüşlerimizi ve mezhepsel eğitimimizi bir kenara bırakarak, doğrudan Tanrı'nın Sözü'ne yönelebilir ve O'nun Kendisi hakkında açıklamayı seçtiği şeyleri öğrenebiliriz. Ancak unutmayın, Tanrı'yı yalnızca Tanrı tam olarak anlayabilir, bu nedenle en titiz araştırmalar sonrasında ve sonsuzluğun çağları boyunca bile verimli bir çalışma alanı olduğunu ispatlayacak bazı cevapsız sorularımız olabilir.

2 BÜYÜK BİR SORUN

“**A**ma durun,” diyor birisi. "Eğer Kutsal Kitap tek bir Tanrı olduğunu öğretiyorsa, o zaman Tanrı nasıl üç kişiden oluşabilir?" Kutsal Yazılar tek bir Tanrı olduğunu kesin bir şekilde beyan eder. Yahudiler 3000 yıldan uzun bir süredir Yasa'nın Tekrarı

6:4'ü tekrarlamaktadır. "Dinle, ey İsrail! Efendimiz olan Tanrı tek Tanrı'dır" Bu kutsal pasaj *shema* (adını İbranice 'ilk' kelimesinden alır) olarak adlandırılır ve yüzyıllardır dindar Yahudiler tarafından büyük saygı görmüş ve ezberlenmiştir.

Yeşaya Tanrı'nın Kendisi ile ilgili tanıklığını kaydeder. "Tanrımız, İsrail'in Kralı ve Kurtarıcısı, Her Şeye Egemen Efendimiz diyor ki, ilk ve son benim, benden başka Tanrı yoktur. ... Benden başka Tanrı var mı? Hayır, başka Kaya yok; Ben bir başkasını bilmiyorum" (Yeşaya 44:6, 8). İsa da "tek gerçek Tanrı" hakkında öğretmiştir (Yuhanna 17:3) ve Pavlus "tek Tanrı vardır" diye yazmıştır (1. Timoteos 2:5).

İnananların çoğu bu temel gerçek konusunda hemfikir olsa da bunun daha derin anlamları üzerine kilise tarihi boyunca hararetli bir tartışma süregelmiştir. Bu, üç farklı unvana sahip tek bir kişi olduğu anlamına mı gelmektedir? Yoksa gizemli bir şekilde tek bir varlığa dönüşen üç ayrı kişi mi vardır? İsa sadece iyi bir insan, bizi kurtarmak için yaratılmış bir varlık ve yalnızca Baba mıdır Tanrı? Bazıları da Baba ve Oğul'un gerçekten Tanrı olduğunu ancak Kutsal Ruh'un

sadece onların emirlerini yerine getiren kişisiz bir güç olduğunu savunmaktadır. Bu çelişkili fikirlerin her biri kendine bağlı takipçiler bulmuştur. Gelin şimdi bu görüşlerin temelini inceleyelim ve bunları Kutsal Kitap'la karşılaştıralım.

3 SADECE İSA MI?

3. yüzyılda Roma'da yaşayan Libyalı bir rahip olan Sabellius, Tanrı'nın modalizm olarak bilinen farklı unvanlara sahip tek bir kişi olduğunu öğretmiştir. Dolayısıyla, Baba, Oğul ve Kutsal Ruh, Tanrı'nın o anda insanlarla nasıl iletişim kurmak istediğine bağlı olarak giydiği farklı şapkaları veya unvanları temsil eder. Bu, katı, sıvı ya da gaz formuna girebilen suya benzer.

Ancak, bunlar bir kişi tarafından oynanan üç rol değildir. Kilise, Sabellius'un fikirlerinin Kutsal Kitap öğretisine aykırı olduğunu kabul etmiş ve kısa sürede aforoz edilmiştir. Yine de bugün "Birlik" ya da "Sadece İsa" öğretisi olarak bilinen öğretinin taraftarları vardır. Sadece İsa öğretisi, İsa Mesih'in sadece Oğul değil, aynı zamanda

Baba ve Kutsal Ruh olduğunu iddia eder. Mesih'in (ya da vaat edilen Oğul'un) "Ebedî Baba" olarak adlandırıldığı Yeşaya 9:6 bu inanca Kutsal Kitap'tan destek sağlamak için kullanılır.

Ancak bu Birlik doktrini, Oğul'un Baba Tanrı'nın gerçek karakterini ruhsal körlük içinde debelenen bir dünyaya açıklamak için dünyaya geldiği gerçeğini göz ardı etmektedir. İsa Getsemani'de Babası'na şöyle dua etmiştir: "Baba, dünya var olmadan önce ben senin yanındayken sahip olduğum yücelikle şimdi beni yanında yücelt. Dünyadan bana verdiğin insanlara senin adını açıkladım. Onlar senindiler, bana verdin ve senin sözüne uydular" (Yuhanna 17:5, 6). İsa Baba'yı açıklayabilecek tek kişidir, çünkü O Baba'nın apaçık görüntüsüdür (Luka 10:22; İbraniler 1:3).

Böylelikle öğrenciler Mesih'e Baba'nın nasıl biri olduğunu sorduklarında, O şöyle demiştir: "... Beni görmüş olan, Baba'yı görmüştür ..." (Yuhanna 14:9). İsa Baba'nın karakterini öylesine yansıtmıştır ki, O'nu mükemmel bir şekilde ifade etmiştir, bu nedenle "Ebedî Baba" unvanını almıştır. İsa'ya Ebedî Baba denmesinin bir başka nedeni

de bu dünyanın ve içindeki her şeyin Mesih aracılığıyla yaratılmış olmasıdır. Yani gerçek anlamda İsa bizim babamızdır (İbraniler 1:2; Yuhanna 1:3).

Yeşaya 9:6, Kutsal Kitap'ta İsa'nın Baba olarak adlandırıldığı tek yerdir. İsa'nın Kendisini aynı zamanda İnsanoğlu, kardeşimiz, çobanımız, dostumuz ve kâhinimiz olarak da adlandırdığını aklınızdan çıkarmayın. Tek bir Kutsal Yazı üzerine bir doktrin inşa etmek, tek bir dikme direk üzerine bir ev inşa etmek kadar aptalcadır. Kutsal Kitap, Baba ve Oğul'u fiziksel olarak defalarca birbirinden ayırır. Mesih yeryüzüdeyken göklerdeki Babası'ndan söz etmiştir. "... göklerdeki Babam ..." (Matta 10:32). Dualarını her zaman göklerdeki Baba'ya yöneltmiş ve Baba'nın kendi isteğine sahip olduğunu belirtmiştir: "... Baba, senin isteğine uygunsa, bu kâseyi benden uzaklaştır. Yine de benim değil, senin istediğin olsun" (Luka 22:42). "Baba, ruhumu ellerine bırakıyorum" (Luka 23:46). Öldükten ve dirildikten sonra "Tanrı'nın sağına" yükselmiştir (Romalılar 8:34). Bu, Baba'nın ayrı bir varlığı olduğunu gösterir.

Aslında İsa 80'den fazla kez Baba olmadığını söylemiştir. Amaç ve köken olarak

her zaman bir olmalarına rağmen, İsa ve Baba açıkça ayrı ve farklı kişilerdir ve birden fazla olayda Baba İsa'yla gökten konuşmuştur. "Göklerden gelen bir ses, 'Sevgili Oğlum budur, O'ndan hoşnudum' dedi." (Matta 3:17). Ya İsa ve Baba iki ayrı kişidir ya da İsa usta bir karından konuşma sanatçısıydı.

4 İSA TAM ANLAMıyla TANRI MIDIR?

Diğer bir grup ise İsa'nın gerçekten de Ebedî Tanrı'nın tüm özelliklerine sahip olup olmadığını sorgulamaktadır. Bunların kökeni 4. yüzyılda yaşamış İskenderiyeli bir rahip olan ve Tanrı'yı farklı bir şekilde ele alan Arius'a dayanmaktadır. Arius, Tanrı'nın başka bir şey yaratmadan önce, Baba'ya ne eşit ne de onunla birlikte sonsuz olan bir oğul yaratmadığını öğretmiştir. Ariusçuluk olarak adlandırılan bu düşünceye göre, İsa Mesih doğüstü bir varlıktır, ancak ne tam olarak insan ne de tam olarak tanrısaldır. Bazıları da bu doktrinin daha olgunlaşmamış bir versiyonunu benimseyerek, zamanın başlangıcında Baba Tanrı'nın Kutsal Ruh'la bir tür kozmik yakın ilişki içinde olduğunu ve İsa'nın da bunun bir

ürünü olduğunu savunur. "Başka türlü O'na nasıl Oğul denebilir ki?" diye düşünürler.

Ancak bu kavramlar, İsa'nın yaratılmış bir varlık değil, Ebedî Yaratıcı olarak açıklandığı Yeni Ahit'in öğretisine tamamen aykırıdır (Yuhanna 1:1-4). Kutsal Yazılar'daki Tanrı tanımlarını İsa'nın hakkındaki Kutsal Kitap kayıtlarıyla karşılaştırdığımızda, Yahve'nin özelliklerinin İsa'ya da atfedildiğini görürüz. Şu güçlü örneklere dikkat edin:

- O kendi kendine var olur (Yuhanna 1:1-4; 14:6); sadece Tanrı kendi kendine var olur (Mezmurlar 90:2).
- İsa Kendisi'ni ebedî olarak tanımlar. "Var olan, var olmuş ve gelecek olan, Her Şeye Gücü Yeten Efendiniz olan Tanrı, 'Alfa ve Omega Ben'im' diyor" (Vahiy 1:8).
- O sonsuz yaşamdır ve sonsuz yaşamın sahibidir (1. Yuhanna 5:11, 12, 20).
- O Her Şeye Gücü Yeten'dir (Vahiy 1:8).
- Her şeyi O yaratmıştır (Yuhanna 1:3). "Başlangıçta Tanrı göğü ve yeri yarattı" (Yaratılış 1:1). "Nitekim yerde ve gökte, görünen ve görünmeyen her şey –tahtlar, egemenlikler, yönetimler,

hükümranlıklar– O'nda yaratıldı. Her şey O'nun aracılığıyla ve O'nun için yaratıldı" (Koloseliler 1:16).

- Hatta Baba, İsa'yı Tanrı olarak adlandırır. "Ama Oğul için şöyle diyor: Ey Tanrı, tahtın sonsuzluklar boyunca kalıcıdır, egemenliğinin asası adalet asasıdır" (İbraniler 1:8).
- İsa günahları bağışlamaya yetkilidir (Luka 5:20, 21); Kutsal Kitap günahları yalnızca Tanrı'nın bağışlayabileceğini söyler (Yeşaya 43:25).
- İsa, On Emir'e göre yalnızca Yüce Olan'a ayrılmış olan tapınmayı kendi üzerine kabul etmiştir (Matta 14:33). "İsa ansızın karşılıklarına çıktı, 'Selam!' dedi. Yaklaşıp İsa'nın ayaklarına sarılarak O'na tapındılar" (Matta 28:9). Dirilmiş olan Kurtarıcı'yı gören şüpheci Tomas, "Efendim ve Tanrım!" (Yuhanna 20:26-29) diye itiraf etmiştir.
- Melekler dâhi İsa'ya tapınır. "Yine Tanrı ilk doğanı dünyaya gönderirken diyor ki, 'Tanrı'nın bütün melekleri O'na tapınsın'" (İbraniler 1:6).
- Kutsal Yazılar ayrıca bir insanın yüreğinden geçen düşünceleri yalnızca

Tanrı'nın bildiğini öğretir (1. Krallar 8:39). Yine de İsa insanların ne düşündüğünü sürekli olarak biliyordu, "kendisi insanın içinden geçenleri biliyordu" (Yuhanna 2:25). "Natanel, 'Beni nereden tanıyorsun?' diye sordu. İsa, 'Filipus çağırmadan önce seni incir ağacının altında gördüm' yanıtını verdi" (Yuhanna 1:48).

- Ruh aracılığıyla İsa her yerde bulunmaktadır. "... İşte ben, dünyanın sonuna dek her an sizinle birlikteyim" (Matta 28:20). "Ben seninle birlikteyim; hiç kimse sana dokunmayacak, kötülük yapmayacak. Çünkü bu kentte benim halkım çoktur" (Elçilerin İşleri 18:10).
- O, yaşam verme gücüne sahiptir ve hatta Kendi kendini diriltmiştir. "Canımı kimse benden alamaz; ben onu kendiliğimden veririm. Onu vermeye de tekrar geri almaya da yetkim var. Bu buyruğu Babam'dan aldım" (Yuhanna 10:18). "... Diriliş ve yaşam Ben'im ... Bana inanan kişi ölse de yaşayacaktır" (Yuhanna 11:25).

Dolayısıyla, Tanrı'nın başlıca tanımlarını göz önünde bulundurduğumuzda ve İsa'nın bu tanımların her birine uyduğunu gördüğümüzde, İsa'nın ebedî Tanrı olması gerektiği açıktır.

5 DÜŞMANLARI BİLİYORDU

İsa'nın düşmanları bile O'nun Baba Tanrı ile eşitlik iddiasını anlamış ve kabul etmişlerdir. Cesurca "Ben ve Babam biriz" dediğinde, Yahudi liderler öfkelenmiş ve O'nu idam etmeye çalışmışlardır. Onlar İsa'nın Tanrı'nın Kendisi olduğunu iddia ettiğini kesin olarak anlamışlardı. "[Yahudi yetkililer] Şöyle yanıt verdiler: "Seni iyi işlerden ötürü değil, küfrettiğin için taşıyoruz. İnsan olduğun hâlde Tanrı olduğunu ileri sürüyorsun" (Yuhanna 10:30, 33).

Hatta Yahudiler, yanan çalıda kullandığı Yahve'nin kendi kendine var olan unvanını üstlendiğinde Mesih'i taşlamaya dâhi teşebbüs ettiler. İsa onlara şöyle dedi: "İsa, 'Size doğrusunu söyleyeyim, İbrahim doğmadan önce ben varım' dedi. O zaman

İsa'yı taşlamak için yerden taş aldılar, ama O gizlenip tapınaktan çıktı" (Yuhanna 8:58, 59).

Yahudiler İsa'nın, "Babam hâlâ çalışmaktadır, ben de çalışıyorum" dediğinde Tanrı'yla eşitlik iddiasında bulunduğunu anladılar. "İşte bu nedenle Yahudi yetkililer O'nu öldürmek için daha çok gayret ettiler ... [İsa] Tanrı'nın kendi Babası olduğunu söyleyerek kendisini Tanrı'ya eşit kılmıştı" (Yuhanna 5:17, 18).

Bu bölümleri okuyan birinin çıkarabileceği sadece üç sonuç vardır. Birincisi, İsa bu çirkin iddialarda bulunduğu deliydi. İkincisi, O bir yalancıydı. Bunlar kabul edilemez seçeneklerdir. Üçüncü olasılık ise O'nun olağanüstü bir gerçeği dile getirmiş olmasıdır. İsa'nın çarmıhta vekalet yoluyla ölmesini kabul eden bir Hıristiyan için üçüncü seçenek savunulabilir tek seçenektir. Aksi takdirde, yalancı ya da hayal gören bir adam Kurtarıcımız olacak kadar doğru olamaz.

6 ORTA ÇAĞ HATASI MI?

Muhtemelen Hıristiyanların en yaygın Tanrı görüşü "üçlü birlik" olarak

bilinmektedir. Bu popöler inanç, Tanrı'nın ezelden beri birlikte var olan ve Baba, Oğul (İsa Mesih) ve Kutsal Ruh olarak adlandırılan üç ayrı kişiden oluştuğunu öğretir. Her biri orijinal, doğmamış ve öğrenilmemiş yaşama sahiptir. Hepsi eşit derecede Tanrı'dır ve doğada, karakterde ve amaçta birdirler. Onlar üç "tanrı" değildir, fakat üç farklı kişinin birleşiminden oluşan tek bir Tanrı'dır.

Bazıları teslis inancını sapkınlık olarak nitelendirmiştir çünkü bu inancı ilk ortaya atanın Orta çağ kilisesi olduğunu iddia etmektedirler. Aslında, üçlemenin Katolik versiyonundan uzaklaşmak için, 19. yüzyıldan itibaren birçok Protestan lider, üçlü Tanrı'dan bahsederken daha Kutsal Kitap'a uygun olan "Tanrılık" terimini tercih etmiştir.

Ancak, dinden sapmış bir kilisenin üçlemeye ya da başka bir doktrine inanıyor olması onu otomatik olarak Kutsal Kitap'a aykırı yapmaz. Bunun tam tersi de geçerlidir. Bir görüş sadece ilk kilise önderlerinden bazıları tarafından savunulduğu için doğru demek de doğru değildir. Elçiler bile İsa'nın ilk gelişinin doğasını yanlış anlamışlardır. Doktrinsel geçerlilik, kimin savunduğuna ya

da reddettiğine değil, Kutsal Kitap otoritesine dayanmalıdır.

Eski Ahit, dinden sapmış veya doğru Hıristiyan kilisesinin varlığından çok önce yazılmıştır ve Tanrı'nın üç kişiden oluştuğunu öğretir. Yeşaya'da, Yeni Ahit'te İsa Mesih olan Kurtarıcı (Galatyalılar 4:4, 5), "Efendimiz olan Tanrı'nın ve O'nun Ruhunun" kurtuluş görevine gönderilmesinden sorumlu olduğunu beyan eder (Yeşaya 48:16, 17).

Bazıları Kutsal Kitap'ta "üçlü birlik" (Latince "üçlük" anlamına gelen *trinitas* kelimesinden türetilmiştir) kelimesi bulunmadığı için, üçlü bir Tanrı kavramının doğru olamayacağını düşünmektedir. Bununla birlikte, bin yıl anlamına gelen "milenyum" kelimesi Vahiy 20'de geçmese de İsa'nın dönüşünden sonra dünyanın 1.000 yıllık dinlenmesini tanımlamak için kullanırız. Bir öğreti, açıkça Kutsal Kitap'a ait olan bir öğretiyi tanımlamak için Kutsal Kitap dışı bir sözcük kullanıldığı için daha değersiz değildir. Bu durum üçleme, ikinci geliş, araştırmacı yargı ve doktrinler için kullanılan bir dizi diğer özlü terim için de geçerlidir.

7 TEK TANRI, ÜÇ ŞAHIS

Tanrı'nın isimleri O'nun tabiatının özelliklerini ortaya koyar. Tanrı'nın bir kişinin karakterini tanımlamak için çeşitli isimler kullanma gibi köklü bir geleneği vardır. Yakup, "hileci" anlamına gelen adını, babasının kutsamasını kardeşi Esav'dan çalmak için hile yaptığında elde etmiştir (Yaratılış 27:35, 36). Dine döndüğünde Yakup melekle güreşti ve Tanrı'nın kutsamasında ısrar etti. Daha sonra adı, "Tanrı'nın yanında bir önder" anlamına gelen "İsrail" olarak değiştirildi (Yaratılış 32:26-28).

Aynı şekilde, Yaratılış'ta ve başka yerlerde bulunan Tanrı isimleri bize Yaratıcımız hakkında çok şey anlatır. "Tanrı, 'Kendi suretimizde, kendimize benzer insan yaratalım' dedi" (Yaratılış 1:26). Burada Tanrı için kullanılan İbranice sözcük Elohim'dir. Eski Ahit'te 2.700'den fazla kez kullanılan çoğul bir isimdir. Bu da esinlenen yazarların Tanrı'yı tanımlarken Elohim'i tekil "El" biçiminden yaklaşık 10 kat daha fazla kullanmayı tercih ettikleri anlamına gelir. Eski Ahit'in Daniel kitabında da Baba ve Oğul'un iki ayrı kişi olarak

resmedildiğini görürüz. "Gece görümlerimde insanoğluna benzer birinin göğün bulutlarıyla geldiğini gördüm. Eskiden beri var Olan'ın yanına doğru ilerledi, O'nun önüne getirildi" (Daniel 7:13). İnsanoğlu İsa'nın, Eskiden beri var Olan'ın -ki bu kişi elbette Baba Tanrı'dır- önüne geldiği görülür.

Yeni Ahit yazıları, üç birleşik, tamamen tanrısal kişiliğe sahip tek Tanrı kavramıyla doludur. Elçi Pavlus üç ilahî kişi olduğunu yazmıştır: "Çağrınızdan doğan tek bir umuda çağrıldığınız gibi, beden bir, Ruh bir, Efendimiz bir, inanç bir, vaftiz bir, her şeyden üstün, her şeyle ve her şeyde olan herkesin Tanrısı ve Babası birdir" (Efesliler 4:4-6).

Pavlus sık sık Tanrı'nın üç ayrı kişiliğinden söz eder. "Efendimiz İsa Mesih'in lütfü, Tanrı'nın sevgisi ve Kutsal Ruh'un paydaşlığı hepinizle birlikte olsun" (2. Korintliler 13:14). "Öyleyse sonsuz Ruh aracılığıyla kendini lekesiz olarak Tanrı'ya sunmuş olan Mesih'in kanının, diri Tanrı'ya kulluk edebilmemiz için vicdanımızı ölü işlerden temizleyeceği ne kadar daha kesindir!" (İbraniler 9:14).

Vahiy, Tanrı'nın üç kişiliğini tanıtarak başlar. "Ben Yuhanna'dan, Asya İli'ndeki yedi kiliseye selam! Var olan, var olmuş ve gelecek olandan, O'nun tahtının önünde bulunan yedi ruhtan ve ölümler arasından ilk doğan, dünya krallarına egemen olan güvenilir tanık İsa Mesih'ten sizlere lütuf ve esenlik olsun. Yücelik ve güç sonsuzlara dek, bizi seven, kanıyla bizi günahlarımızdan özgür kılmış ve bizi bir krallık hâline getirip Babası Tanrı'nın hizmetinde kâhinler yapmış olan Mesih'in olsun! Amen" (Vahiy 1:4-6).

Buna ek olarak, İsa'nın vaftizinde üç farklı kişiyi açıkça görürüz. "İsa vaftiz olur olmaz sudan çıktı. O anda gökler açıldı ve İsa, Tanrı'nın Ruhunun güvercin gibi inip üzerine konduğunu gördü. Göklerden gelen bir ses, 'Sevgili Oğlum budur, O'ndan hoşnudum' dedi." (Matta 3:16, 17).

Eğer İsa Tanrı katındaki tek kişi ise, "'Sevgili Oğlum budur" diyen ses nereden geldi? Kendisini gökten gelen bir ses, gökyüzünden süzülen bir güvercin ve nehrin kıyısındaki bedeni olarak üç parçaya mı böldü? Hayır. Bu sadece kutsal duman ve aynaların zekice bir eylemi değil, aksine üçleme gerçeğini ortaya koyan muhteşem bir buluşmaydı. Ve bunun

da ötesinde, biz bu üç kişinin ortak yetkisi aracılığıyla vaftiz etmekle görevlendirildik. "Bu nedenle gidin, bütün ulusları öğrencilerim olarak yetiştirin; onları Baba, Oğul ve Kutsal Ruh'un adıyla vaftiz edin" (Matta 28:19).

8 BİRLİK Mİ, ÇOKLUK MU?

Tanrı'yı oluşturan varlıkların sayısına ilişkin akıl karışıklığının çoğu "bir" kelimesinin basit bir şekilde yanlış anlaşılmasından kaynaklanmaktadır. Basitçe söylemek gerekirse, Kutsal Kitap'ta "bir" her zaman sayısal miktar anlamına gelmez. Kutsal Yazılar'a bağlı olarak, "bir" genellikle birliği ifade edebilir.

Bu ilkenin Kutsal Yazılar'ın çok erken dönemlerinde belirlendiğini görüyoruz. "Bu nedenle adam annesini babasını bırakıp karısına bağlanacak, ikisi tek beden olacak" (Yaratılış 2:24). Buradaki "tek beden", evli bir çiftin düğünlerinden sonra tek bir insan olarak birleşmesi anlamına gelmez, daha ziyade tek bir aile olarak birleşmeleri gerekir. İsa elçilerinin bir olması için dua ederek şöyle demiştir: "Bana verdiğin yüceliği onlara

verdim. Öyle ki, bizim bir olduğumuz gibi bir olsunlar. Ben onlarda, sen bende olmak üzere tam bir birlik içinde bulunsunlar ki, dünya beni senin gönderdiğini, beni sevdiğin gibi onları da sevdiğini anlasın" (Yuhanna 17:22, 23).

Musa "Tanrımız tektir" dediğinde, İsrail'in etrafının sürekli küçük çekişmeler ve rekabet içinde olan birçok tanrıya tapan çok tanrılı uluslarla çevrili olduğunu (Yasanın Tekrarı 6:4), hâlbuki yaratan Tanrı'nın, yarattıklarını kurtarma ve yaşatma görevlerinde mükemmel bir şekilde birleşmiş olan üç ayrı varlıktan oluştuğunu aklımızda tutmamız gerekir. Ruh hem Baba'nın hem de Oğul'un iradesini yerine getirdiğinden, bu aynı zamanda O'nun da iradesidir.

"Şöyle ki, tanıklık edenler üçtür: Ruh, su ve kan. Bunların üçü de uyum içindedir" (1. Yuhanna 5:7). Kabul etmek gerekir ki, tek Tanrı'nın ("O") aynı zamanda ve eşit derecede "Onlar" olduğunu kavramak bir beyin egzersizidir. Üç ipin birleşmesi gibi, Baba, Oğul ve Ruh'tan oluşan üç şahıs da tek Tanrı'yı oluşturur.

9 TANRI DOĞADA KENDİNİ GÖSTERMİŞTİR

Bu dünyada Tanrı'yı yeterince açıklayan hiçbir şey olmamasına rağmen, Pavlus şöyle demiştir, "Tanrı'nın görünmeyen nitelikleri –sonsuz gücü ve Tanrılığı– dünya yaratılalı beri O'nun yaptıklarıyla anlaşılmakta, açıkça görülmektedir. ..." (Romalılar 1:20). Tanrı'nın iki görünmez kişi (Baba ve Kutsal Ruh) ve bir görünür kişiden (İsa) oluşan bir "üçlü birlik" olduğu gerçeği yaratılışta bile açıkça görülmektedir.

Evren üç yapıdan oluşur: uzay, madde ve zaman. Bu üç yapıdan sadece madde görülebilir. Uzayın oluşması için uzunluk, yükseklik ve genişlik gerekir. Her boyut kendi içinde ayrı ve farklıdır, ancak üçü uzayı oluşturur- yüksekliği çıkarırsanız artık uzaya sahip olmazsınız. Zaman da geçmiş, şimdi ve gelecekte oluşan üçlü bir birliktir. İki görünmez (geçmiş ve gelecek), biri ise görünürdür (şimdiki zaman), burada 'görünür'den kasıt hissedilirdir. Her biri ayrı ve farklı olduğu gibi, zamanın var olabilmesi için de gereklidir. İnsan da fiziksel, zihinsel

ve ruhsal bileşenlere sahip bir "üçlü birlik". Yine, ikisi görünmez (zihinsel ve ruhsal) ve biri görünürdür (fiziksel). Hücreler tüm canlı organizmaların temel yapısal birimini oluşturur. Tüm organik yaşam üç ana parçadan oluşan hücrelerden meydana gelir: dış duvar, sitoplazma ve çekirdek (bir yumurtanın kabuğu, beyazı ve sarısı gibi). Bunlardan herhangi biri çıkarılırsa hücre ölür.

Bu örneklerin her birinde, herhangi bir bileşenin ortadan kaldırılması bütünü yok olmasıyla sonuçlanır. Benzer şekilde, Tanrılık da üç ayrı kişi içerir: Baba, Oğul ve Kutsal Ruh. Her biri Tanrı'dır (Efesliler 4:6; Titus 2:13; Elçilerin İşleri 5:3, 4), ancak yine de tek bir Tanrı vardır. Bir kişinin çıkarılması bütünü birliğini yok eder.

Müjde anlatısı dâhi üçlüğün birbirine bağlılığını göstermektedir. Tapınağın üç yeri vardı: Avlu, Kutsal Yer ve En Kutsal Yer. Kurtuluşun üç aşaması vardır: aklanma, kutsallaşma ve yücelme. Yeşaya 6:3'te Tanrı'nın tahtının etrafındaki melekler üç kez "Kutsal, Kutsal, Kutsal" diye bağırlar- bir kez Baba için, bir kez Oğul için ve bir kez de Kutsal Ruh için.

10 YANLIŞ ANLAŞILMANIN KAYNAĞI

Üçlemeyi reddedenlerin İsa'yı "daha küçük bir tanrı" olarak tasvir etmek için kullandıkları Kutsal Yazılar'ın neredeyse tamamı, enkarnasyonu yani vücut bulmayı anlamadaki temel bir başarısızlıktan kaynaklanmaktadır. Oğul Tanrı olan İsa, dünyaya geldiğinde tanrısallığının tüm boyutlarını bir kenara bırakmış ya da üstünü kapatmıştır. Başka nasıl bir şekilde insanlar arasında Tanrı olarak yaşayabilirdi ki?

“İnsan benliğinden ötürü güçsüz olan Kutsal Yasa'nın yapamadığını Tanrı yaptı. Öz Oğlu'nu günahlı insan benzerliğinde günah sunusu olarak gönderip günahı insan benliğinde yargıladı” (Romalılar 8:3).

“Efendimiz İsa Mesih'in lütfunu bilirsiniz. O'nun yoksulluğuyla siz zengin olasınız diye, zengin olduğu hâlde sizin uğrunuza yoksul oldu” (2. Korintliler 8:9).

“Mesih İsa'daki düşünce sizde de olsun. Mesih, Tanrı özüne sahip olduğu hâlde, Tanrı'ya eşitliği sımsıkı sarılacak bir hak saymadı. Ama kul özünü alıp insan benzeyişinde doğarak ululuğunu bir yana

bıraktı. İnsan biçimine bürünmüş olarak ölüme, çarmıh üzerinde ölüme bile boyun eğip kendini alçalttı” (Filipililer 2:5-8).

Ayrıca İsa'nın beden almadan önce ve beden aldıktan sonra sönmemiş tanrısal yücelikle yeniden ışıldadığını açıkça görüyoruz. "Baba, dünya var olmadan önce ben senin yanındayken sahip olduğum yücelikle şimdi beni yanında yücelt" (Yuhanna 17:5). "Ama meleklerden biraz aşağı kılınmış olan İsa'yı, Tanrı'nın lütfuyla herkes için ölümü tatsın diye çektiği ölüm acısı sonucunda yücelik ve onur tacı giydirilmiş olarak görüyoruz" (İbraniler 2:9).

Eğer Oğul Tanrı yeryüzüne geldiğinde ihtişamını gizlememiş olsaydı, insanlar O'nun örneğinden ders almak şöyle dursun, O'nun parlak varlığına bile katlanamazlardı.

11 KİM KİMDEN DAHA ÜSTÜN?

Simdi kutsal zeminde biraz daha derine inelim. Tanrılık gizemlerini düşünürken, üçlemedeki üç kişiyle ilgili bir otorite düzeni olduğunu fark ederiz. Her ne kadar üçü de özellik ve nitelik bakımından aynı,

güç ve yücelik bakımından eşit olsalar da Baba'nın nihai otorite olarak kabul edildiği görülmektedir. "Siz Mesih'insiniz, Mesih de Tanrı'nındır" (1. Korintliler 3:23). "Ama şunu da bilmenizi isterim: ... Mesih'in başı da Tanrı'dır" (1. Korintliler 11:3). Oğul yüceliğini, gücünü, tahtını ve Yargıçlık ayrıcalıklarını sürekli olarak Baba'dan alır (Yuhanna 3:35; Yuhanna 5:22). Gerçekten de Oğul'u "veren" Baba Tanrı'dır. Aslında, yanlış olmasa da bize hiçbir zaman İsa'ya ya da Ruh'a dua etmemiz söylenmez; bunun yerine Oğul'un adıyla Baba'ya dua etmemiz söylenir. Yine de Baba'nın üstün yetkiye sahip gibi görünmesi, İsa'nın ve Ruh'un tanrısallığını hiçbir şekilde azaltmaz. Bu, bir onbaşının bir çavuştan daha az asker olduğunu söylemek gibi bir şey olurdu.

Tanrılık'ın üç üyesi arasında, üstünlük için yaygara koparan, tanınmak için yarışan ya da güçten zevk alan birini görmeyiz. Bunun yerine, tam tersi doğrudur. Aslında, Baba, Oğul ve Ruh her zaman birbirlerine üstünlük sağlamaya ve birbirlerini yüceltmeye çalışıyor gibi görünürler. Baba Oğul'u yüceltmek ister. Oğul Baba'yı yüceltmek için yaşar ve Ruh da

Baba ve Oğul'u yüceltmek için yaşar (Yuhanna 17:1, 5; Yuhanna 16:14; Yuhanna 13:31, 32).

12 BİR DOST MU YOKSA GÜÇ MÜ?

Bu yüce konuyu, üçleme öğretisindeki bir başka çarpıtmaya değinmeden bırakmak hata olur. Samimi Hıristiyanların bir başka sınıfı, Baba ve Oğul'un gerçekten farklı kişiler olmalarına rağmen, Kutsal Ruh'u sadece kozmik bir güç ya da öz- Baba ve Oğul'un emirlerini yerine getiren kişisel olmayan bir güç kanalı ya da aracı- olduğuna inanmaktadır.

Kutsal Ruh'un neden Tanrılık'ın canlandırılması ve tanımlanması en zor üyesi olduğunu anlayabiliriz. O'na Kutsal Ruh denir ve bu da bazen insanlarda "ürkütücü" bir etki bırakır. Kutsal Yazılar O'nu rüzgâr ve ateşten güvercine, suya ve hatta bir savunma avukatına kadar her şeye benzetir!

Ancak Kutsal Ruh'un çeşitli özelliklerini göz önünde bulundurduğumuzda, O'nun ayrı ve farklı, akıllı, bireysel bir varlığın tüm özelliklerine sahip olduğunu hemen görebiliriz.

Kutsal Ruh önderlik eder ve yol gösterir. "Ne var ki O, yani Gerçeğin Ruhu gelince, sizi tüm gerçeğe yöneltecek" (Yuhanna 16:13). Bir haritanın ya da GPS'in sizi yönlendirebileceği doğrudur, ama kimse bir haritaya "O" demez. İsa için basitçe bir kişilik atfetmeksizin bu ya da şu demek çok kolay olurdu, ama İsa, Kutsal Ruh'a 15'ten fazla kez bir kişilik atfederek "O" demiştir. Tanrı neden Kendi doğasında var olan gücü, Kendisi'nden bağımsız duygulara, düşüncelere ve konuşmaya sahip olacak kadar kişileştirmek için bu kadar zahmete girsin ki?

Kutsal Ruh ayrıca insanlar için bir yardımcıdır. "Ben de Baba'dan dileyeceğim. O sonsuza dek sizinle birlikte olsun diye size başka bir Yardımcı, Gerçeğin Ruhu'nu verecek. ..." (Yuhanna 14:16). Yalnız bir çocuğun kucaklanmak için elektrik süpürgesine koştüğünü hiç görmedim- sadece akıllı varlıklar teselli sunarak yardım edebilir. İsa göğe yükselmeden önce başka bir yardımcı göndereceğini vaat etmiştir; Yunanca bir sözcük olan *paraclete*, danışman, teselli edici, savunucu, yardımcı, teselli edici, müttefik ve destekçi olarak çok yönlü bir kişisel hizmeti ifade eder (Yuhanna 14:16, 17, 26; 15:26-27;

16:7-15). Bunların hepsi genellikle bir kişiye ya da dosta ait olan özelliklerdir. Eğer Kutsal Ruh sadece Tanrı'nın etkin gücü ise, o zaman Yuhanna 16:7, 8 saçmadır: "Size gerçeği söylüyorum, benim gidişim sizin yararınızdır. Gitmezsem, Yardımcı size gelmez. Ama gidersem, O'nu size gönderirim. O gelince günah, doğruluk ve gelecek yargı konusunda dünyayı suçlu olduğuna ikna edecektir." Bu metinden, Kutsal Ruh'un İsa göğe yükseldikten sonra daha kişisel olarak mevcut olacağı açıkça anlaşılır. Eğer Kutsal Ruh sadece bir enerji ise, İsa gitmediği sürece neden gelmeyeceğinin hiçbir açıklaması ya da mantığı yoktur.

Kutsal Ruh da hüznülenebilir (Efesliler 4:30). Arabaların pek çok benzersiz özelliği ve kendine has özellikleri vardır. Bazen bir "kişilikleri" varmış gibi dâhi görünebilir. Ancak motorlu taşıtlar hüznülenemez ya da Kutsal Ruh'un yaptığı gibi konuşamazlar. "Ruh Filipus'a, 'Git' dedi, 'Şu arabaya yetiş.'" (Elçilerin İşleri 8:29). Konuşmayı yeniden üretebilen bilgisayar programları mevcuttur, ancak esinlenmiş düşünce yaratamazlar. Kutsal Yazılar Kutsal Ruh tarafından esinlenmiştir (2. Petrus 1:21).

Ayrıca Vahiy 1:4, 5'te Baba, Kutsal Ruh ve İsa Mesih'ten lütuf ve esenlik için bir dua okuruz. Yuhanna, Kutsal Ruh'u Baba ve Oğul'la aynı anlamda tanrısal bir zekâ olarak görmemiş olsaydı, Kutsal Ruh'u Baba ve oğul ile birlikte ele alır mıydı?

Eğer Kutsal Ruh sadece tanrısal bir güçse, Kutsal Ruh'a küfretmek Oğul'a küfretmekten neden daha saldırganca ve hatta daha ölümcüldür? "Bunun için size diyorum ki, insanların işlediği her günah, ettiği her küfür bağışlanacak; ama Ruh'a edilen küfür bağışlanmayacaktır. İnsanoğlu'na karşı bir söz söyleyen, bağışlanacak; ama Kutsal Ruh'a karşı bir söz söyleyen ne bu çağda ne de gelecek çağda bağışlanacaktır" (Matta 12:31, 32). Tanım olarak küfür, "Tanrı'ya karşı aşağılayıcı ya da saygısız bir eylem, ifade ya da yazıdır". Bu basit çıkarıma göre, Kutsal Ruh Tanrı olmalıdır! Petrus'un Kutsal Ruh'a yalan söylemenin Tanrı'ya yalan söylemek olduğunu söylemesinin nedeni de budur (Elçilerin İşleri 5:3, 4).

Kutsal Ruh bir tanık olabilir (İbraniler 10:15). Dünyanın neresinde olursa olsun, sadece yaşayan varlıklar tanık olarak adlandırılabilir. Son olarak, Kutsal Ruh'un

kendi aklına sahip olduğu söylenir (Romalılar 8:27).

Kutsal Ruh'un sadece bir güç değil, Tanrı'nın üçüncü ilahî şahsı olduğunu açıkça görebiliriz. Bir ruh olmasına rağmen, bir kişinin ve bir bireyin tüm özelliklerine sahiptir. Ruh açıkça konuşan, öğreten, yol gösteren, seçimler yapan, tanıklık eden, teselli eden ve kederlenebilen bir varlık olarak tasvir edilir. "Efendimiz olan İsa Mesih'in lütfu, Tanrı'nın sevgisi ve Kutsal Ruh'un paydaşlığı hepimizle birlikte olsun" (2. Korintliler 13:14).

13 GOLGOTA'DA SEVGİ

Üçlü Tanrı gerçeği müjdenin kendisinde de görülebilmektedir. Yuhanna'yı ele aldığımızda, Baba Tanrı'nın dünyayı o kadar sevdiğini ve Tanrı'nın Ruhundan doğabilmemiz için Oğul Tanrı'yı gönderdiğini okuruz (Yuhanna 3:8, 13, 16, 17).

Ancak özellikle Golgota'nın tepesinde üçleme doktrini anlam kazanmakta ve mezhepsel çekişmelerin daha ötesine geçmektedir. Dünyanın yaratılışından önce, üçlü Tanrı insanın isyanı ve düşüşünün

potansiyelini konuşmuştur. Tanrısal önbilginin merceği aracılığıyla, günahın dünyaya tecavüzünün neden olacağı dehşeti gördü. Ve orada, insan yaratılmadan önce, İsa'nın cennetin tahtından ayrılmasına ve insanlığın yerine geçmesine karar verildi. İsa "dünya kurulalı beri boğazlanmış Kuzu" idi (Vahiy 13:8; 1. Petrus 1:19, 20).

14 ÜÇLÜ BİRLİK'TE BİR KOPMA

Dikkate alınması gereken bir başka nokta da şudur ki, günah Yaratıcı'dan ayrılmamıza neden olmuştur (Yeşaya 59:2). İnsan ırkının suçları Tanrı Oğlu'nun üzerine yüklenmiştir (Yeşaya 53:6). İsa günahlarımız için acı çekerek çarmıhta asılı kaldığında, Babası ve Kutsal Ruh'la olan sonsuz ilişkisi parçalandığı için varlığının her zerresi parçalandı. Acı içinde, "Tanrım [Baba için], Tanrım [Kutsal Ruh için], beni neden terk ettin?" diye bağırdı. (Matta 27:46). Eğer Tanrılık'ta tek bir kişi olsaydı, İsa'nın yüreğinden yaşamı çekip çıkararak bu dayanılmaz ayrılığın acısı olmazdı.

Kurtuluş plânındaki asıl risk, insanın kaybı dışında, Tanrılık'ın da ayrılmasıydı. İsa

günah işlemiş olsaydı, Ruh ve Babası ile karşı karşıya gelmiş olacaktı. Her şeye gücü yeten iyilik, her şeye gücü yeten kötülükle karşı karşıya gelecekti. Peki yaratılışın geri kalanına ne olacaktı? Düşmemiş evren kimi doğru olarak görecekti? Tek bir günah Tanrı'nın ve evrenin kozmik bir kaosa sürüklenmesine neden olabilirdi; bu felâketin boyutları şaşırtıcıdır. Yine de Tanrılık, insanın kurtuluşu için bu parçalanma riskini almaya istekliydi. Bu, Tanrı'nın inanılmaz sevgisinin derinliğini ortaya koymaktadır.

15 SONUÇ OLARAK

Büyük Tanrı adamı Augustin, bir keresinde Bokyanus kıyısında yürürken üçlü birlik doktrini konusunda kafası karışmıştı. Düşüncelere dalmışken, elinde deniz kabuğu olan küçük bir çocuğun su kenarından ileri geri koştüğünü, kabuğunu doldurduğunu ve sonra da kumdaki bir yengeç deliğine boşalttığını gördü. "Ne yapıyorsun, küçük dostum?" diye sordu Augustin.

"Ne mi yapıyorum" diye cevap verdi çocuk, "Bütün okyanusu bu deliğe doldurmaya çalışıyorum." Augustin dersini almıştı.

Augustin son nefesini verirken şöyle dedi: "Yapmaya çalıştığım şey bu; bunu şimdi görüyorum. Zamanın kıyısında durarak, sonsuz olan şeyleri bu küçük sonlu zihne sokmaya çalışıyorum." Aynı şekilde, henüz bilemediğimiz bazı şeyleri Tanrı'nın bilmesine razı olarak yetinelim.

Tanrı hakkında her şeyi anlıyormuşuz gibi davranmak kendini beğenmişlik ve akıl dışı olur. "Tanrı'nın zenginliği ne büyük, bilgeliği ve bilgisi ne derindir! O'nun yargıları ne denli akıl ermez, yolları ne denli anlaşılmazdır!" (Romalılar 11:33). Eğer genetik bir kod çözer gibi O'nu tamamen çözebilseydik, O Tanrı olmaktan çıkardı.

Bununla birlikte, Tanrı hakkında bizim kutsanmamız için açıklanan çok şey vardır. "Gizlilik Tanrımız YAHVE'ye özgüdür. Ama bu yasanın bütün sözlerine uymamız için açığa çıkarılanlar sonsuza dek bize ve çocuklarımıza aittir" (Yasanın Tekrarı 29:29). Açıklanan şey, bu üçlü birlik öğretisinin Tanrı için önemli olması gerektiğidir. İsa'nın hizmeti Tanrı'nın üç kişiliğine vurgu yaparak başlar ve biter.

Baba, Oğul ve Kutsal Ruh İsa'nın vaftizinde ve göğe yükselişinde bulunmaktadırlar. İsa takipçilerine Baba, Oğul ve Kutsal Ruh adına vaftiz olmalarını emretmiştir.

Kutsal Yazılar'ın tanıklığı, Tanrılık'ın ne üç Tanrı'ya ayrılabileceğini ne de tek bir kişide birleşebileceğini göstermektedir. Bu üçlü birlik sadece bizi yaratmakla kalmamış, aynı zamanda bizi sevmiş ve kayıp bir dünyayı günahattan kurtarmak ve bizi cennetteki huzuruna geri getirmek için inanılmaz bir plân hazırlamıştır.

“Efendimiz olan İsa Mesih'in lütfu, Tanrı'nın sevgisi ve Kutsal Ruh'un paydaşlığı hepinizle birlikte olsun” (2. Korintliler 13:14). Amen!

AmazingBibleStudies.com

adresindeki ÜCRETSİZ
Kutsal Kitap Çalışması
kursumuzu kaçırmayın

Bugün kaydolun!

Çeşitli konulardaki öğreti farklılıklarına karşın, çoğu Hıristiyan dinlenmeye ayrılmış bir günün Hıristiyan yaşamının ayrılmaz bir parçası olduğunda hemfikirdir.

Ancak, hangi gün dinlenmeliyiz?

SabbathTruth.com

**Şabat
hakkında
bilmek
istediğiniz
her şey.**

Post Box 1058

Roseville, CA 95746-8058

www.AmazingFacts.org

www.AmazingFactsTürkiye.com